ZEYTİNCİLİĞİN ISLAHI YABANİLERİNİN AŞILATTIRILMASINA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmelik; ekolojik yönden uygun bölgelerde ve zeytin yetiştiriciliğine elverişli sahalarda zeytinlik kurulmasını sağlamak, mevcut zeytinliklerde ürünün miktar ve kalitesini yükseltmek ve maliyeti düşürmek, birim alandaki verimi artırmak, zeytinyağı ve sofralık zeytin işletmelerindeki teknolojik yapıyı günün koşullarına uygun hale getirmek üzere gerekli teknik, ekonomik, ticari ve sosyal tedbir ve organizasyonları sağlamak amacı ile hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 - Orman sınırları dışında bulunan ve Devletin hüküm ve tasarrufunda olan yabani zeytinlik, antepfıstığı ve harnupluklar ve her nevi sakız çeşitleri ile orman sınırları dışında olup da 17.10.1983 tarih ve 2924 Sayılı Kanun kapsamında bulunmayan zeytin yetiştirmeye elverişli makilik ve fundalıkların Bakanlıkça tespiti, haritalandırılası, dağıtımı ve buralarda yeni zeytinlikler kurulması, mahsuldar zeytinliklerin bakımı ve muhafazası, zeytin ürününün değerlendirilmesi ile ilgili her türlü tesisin kurulması ve işletilmesi ile ilgili tedbirleri, teşvik ve yatırım esaslarını kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik; 26.1.1939 tarih ve 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkındaki Kanun'un 28.2.1995 tarih ve 4086 Sayılı Kanun'la değişik 17 inci maddesi hükmüne istinaden hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen :

Bakanlık : Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

Genel Müdürlük : Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğünü,

Enstitü : Bakanlığa bağlı Zeytincilik Araştırma Enstitülerini,

Müdürlük : Bakanlığa bağlı İl ve İlçe Tarım Müdürlüklerini,

Komisyon : Mahallin, en büyük mülki amiri, Tarım İl veya İlçe Müdürü, Müdürlüklerde görevli konu uzmanı ile o yerin Ziraat Odası, Zeytin Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Birliği ve en yakın Enstitüden birer temsilciden oluşan Komisyonu,

Yabani Zeytinlik : Kendiliğinden çıkan ve aşı uygulanmamış zeytin ağaçları (Olea europaea oleaster) topluluğunu veya bunların diğer ağaçlarla topluluğunu,

Aşılı Zeytin : Tek tek veya toplu bir halde bulunan ve aşı uygulaması ile ürün vermesi beklenen zeytin ağaçları (Olea europaea sativa) topluluğunu,

Mahsuldar Zeytinlik : Aşılı veya değişik yöntemlerle çoğaltılmış ürün veren zeytin ağaçları topluluğunu,

Bakım : Zeytin ağaçları için uygun mevsimlerde yapılan toprak işleme, gübreleme, sulama, budama ve ilaçlama gibi işlemleri,

(Ek:RG-3/4/2012-28253)Küçük Ölçekli Tarımsal İşletme: Üretim faktörlerini kullanarak, bitkisel ve/veya hayvansal ürünlerin üretimi için tarımsal faaliyet yapan ve işletme içerisinde tarımsal ürünlerin üretimden sonra koruma ve/veya işlemesini yaparak mamul veya yarı mamul hale getirmeye yönelik ekonomik faaliyette bulunan elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden işletmeler,

(Ek:RG-3/4/2012-28253)(1) *Zeytinlik Saha: Orman sınırları dışında bulunan ve Devletin hüküm ve tasarrufunda olan yabani zeytinlik, antepfıstığı ve harnupluklar ve her nevi sakız çeşitleri veya şahıs arazisi olan tapuda bu şekilde kayıtlı sahalar ile orman sınırları dışında olup da 17/10/1983 tarihli ve 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında bulunmayan zeytin yetiştirmeye elverişli makilik ve fundalıklardan oluşan en az 25 dekarlık alan,*

İKİNCİ BÖLÜM
Görevli Kuruluşlar, Komisyon, Tesbit, İlan, Dağıtım ve Kredilendirme

Görevli Kuruluşlar

Madde 5 - Bu Yönetmelikte ön görülen görevler ; Enstitüler, Müdürlükler, mahalli Ziraat Odaları, Çiftçi Mallarını Koruma Başkanlıkları, Zeytin Hastalık ve Zararlıları ile ilgili Mücadele Birlikleri tarafından yerine getirilir.

Komisyon

Madde 6 - Mahalli Müdürlüklerce sekreteryası yürütülen Komisyonun başkanı mahallin en büyük mülki amiridir. Mülki amirin bulunmadığı hallerde Komisyon Başkanı mahallin Tarım İl veya İlçe Müdürüdür.

Komisyon 6 üyeden oluşur. Komisyonda kararlar çoğunlukla alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu 2 oy sayılır.

Tesbit

Madde 7 - 26.l.l939 tarih ve 3573 Sayılı Kanun'a, 28.2.1995 tarih ve 4086 sayılı Kanun'un 7 inci maddesi ile eklenen EK·2 inci maddesinde belirtilen yerler hariç, orman sahaları dışında kalan ve Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan yabani zeytinlik, antepfıstığı ve harnupluklar ile her türlü sakız çeşitlerinin bulunduğu yerler ve 17.10.1983 tarih ve 2924 Sayılı Kanun kapsamında bulunmayan, orman sınırları dışında, zeytin yetiştirmeye elverişli fundalık ve makilik alanlar; Komisyonlarca belirlenir, detay rapor ve krokilere dayalı olarak haritalanır. Uygulama buna göre yapılır.

İlan

Madde 8 - 7 nci madde gereğince tesbit edilen alanlar yerel koşullar dikkate alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlencek esaslara göre enaz 25 dönümlük parçalar halinde parsellenir ve bilinen araçlarla ilan edilir.

Başvuru

Madde 9- Tesbit ve ilan edilmiş bulunan parseller için; şartları uygun olanlar, köy muhtarlıkları, gerçek ve tüzel kişiler, dilekçe ile arazinin bulunduğu mahallin en büyük mülki amirine başvururlar.

Değerlendirme

Madde 10 - Verilen dilekçeler, ilgili Komisyonlara havale edilir. Yabani zeytinlik sahaları ile makilik ve fundalık alanlardan zeytinlik haline dönüştürülecek yerler, öncelikle bu yerlerin dahil olduğu köylerden toprak sahibi olmayanlara, yoksa bu sahalara en yakın köylerden toprak sahibi olmayanlara, zirai eğitim almış olanlara, ikinci derecede küçük çiftçilere ve bundan sonra da diğer istekliler şeklinde değerlendirilerek karara bağlanır. Komisyonca uygun görülen kararlar; Bakanlık Olur'una sunulur. Uygun görülmeyen talepler ise o yerin en büyük mülki amiri vasıtasıyla yazılı olarak ilgiliye bildirilir.

Tahsis

Madde 11- Müracaatları, Komisyonun değerlendirmesine göre Bakanlıkça onaylanan müracaat sahiplerinden, bu işlemleri yerine getireceklerine dair, bu yönetmeliğin 1 nolu ekinde örneği verilen Yükümlülük Belgesi alındıktan sonra, bu yönetmeliğin 2 nolu ekinde örneği verilen Kullanma Belgesi ile saha kendisine teslim edilir.

Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde tahsis edilen araziye fidan dikecek olanlara ; Devletçe maliyet bedeli üzerinden zeytin fidanı sağlanır. Bu amaçla Bakanlık gerekli tedbirleri alır.

Emvalin Tesbiti, Nakil ve Tahsili

Madde 12- Zeytinlik kurmak üzere arazi tahsis edilenlere; arazi Kullanma Belgesi vermeden önce o arazi üzerinde mevcut kereste, odun ve kömür olarak kullanılabilecek emval Komisyonca miktar olarak tesbit edilir ve bir tutanağa bağlanarak tahsis sahibinin imzası alınır.

Bundan sonra arazi Kullanma Belgesi yanında arazi üzerinde kalan emvali temizleme ve yerinden uzaklaştırma belgesi verilir.

Eğer bu emval başka bir yere nakledilecek ise diğer kanun ve mevzuatlara uygun nakil belgelerinin alınması sağlanır. Bu belgeler herhangi bir ücrete tabi değildir.

Emvalin getirisi tahsis edilene aittir. Ancak, tanınan süre içinde zeytinlik tesis edilmediği takdirde; süre bitim tarihindeki piyasa fiyatı üzerinden bu emvalin değeri, tahsis sahibine ödettirilir.

Tahsisin Kaldırılması

Madde 13 - Yabani zeytinliği aşılamak ve verimli hale dönüştürmek üzere, zeytin ekolojisine dahil yerlerde fundalık ve makilik alanları temizleyip, zeytinlik haline getirmek üzere Kullanma Belgesi verilenlerden bu işlemleri beş yıl içersinde layıkiyle gerçekleştirmeyenlerin Kullanma Belgeleri iptal edilerek, tahsis edilen sahaların, tamamı geri alınır.

Tapu Verilmesi

Madde 14 - 28.2.1995 tarih ve 4086 sayılı Kanunla değişik 3573 sayılı zeytinciliğin ıslahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkındaki Kanun'un 3 üncü maddesi uyarınca Kullanma Belgesi ile saha tahsis edilenlere; Kullanma Belgesinin veriliş tarihinden itibaren beş yıllık süre verilir. Süre sonunda temizleme, aşılama, dikim ve bakım işlerini gereği gibi yerine getirenler tahsis edilen sahayı zeytinlik haline dönüştürdüklerini mahallin en büyük mülki amirine, dilekçe ile bildirirler.

Havale edilen dilekçe üzerine komisyon durumu inceler ve karara bağlar. Tapu verilmesinin uygun görülmesi halinde; Komisyon sahaların durumunu gösteren kroki ve rapor tanzim eder. Bu belgeler, mahallin en büyük mülki amirince Genel Müdürlüğe gönderilir.

Bu belgeler üzerinde Genel Müdürlükçe yapılan incelemeden sonra, tapu verilmesinin uygun görülmesi halinde durum Bakanlık Makamının Onayına sunulur. Alınan Onay gereği yapılmak üzere o yerin mülki amirine gönderilir.

Verilen İznin ve Tapunun İptali

Madde 15 - Kullanma Belgesi ile saha tahsis edilenler; verilen süre içinde aşılama, temizleme, dikim ve bakım işlerini yapmazlarsa verilen izin, Bakanlıkça resen iptal edilir. Taşınmazın siciline verilen şerhe uymayanlara verilen tapular da Hazinece geri alınır.

Ek Tahsis

Madde I6 - Aldığı sahaları süresi içinde mahsuldar hale getirenlere, müracaatları halinde, aynı miktarda yeniden saha tahsis edilir.

Kredilendirme

Madde 17 - Zeytinlik kurmak üzere arazi tahsis edilenlere, yabani zeytinlikleri aşılı ve mahsuldar hale getirmeyi taahhüt edenlere Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasınca, mevzuatı dairesinde, tesis ve işletme kredisi verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Zeytinliklerin Tesisi, Toprak İşleme, Bakım ve Budama, Hasat ve Zeytinliklerin Korunması

Zeytinlik Tesisi

Madde 18 - Zeytinlikler, yabani zeytinliklerin aşılanması veya fidan dikimi şeklinde tesis edilir. Aşılamada ve dikim suretiyle tesisde; ekoloji dikkate alınarak çeşit seçimi, toprak hazırlanması, dikim şeklinin ve zamanının belirlenmesi Müdürlüklerin teknik tavsiyelerine uygun olarak yapılır.

Toprak İşleme

Madde 19- Zeytinliklerin, her yıl kış mevsiminde derin ve ilkbahar mevsiminde de sathi olmak üzere iki defa sürülüp tırmıklaması, en az iki yılda bir gübrelenmesi ve budanması mecburidir. Arazisi bu şekilde işlenmeye uygun olmayan yerlerde, dip ve ağacına uygun bakım işleri yerine getirilir. Meyilli arazilerde toprak ve su muhafaza tedbirleri alınır.

Bakım ve Budama

Madde 20 - Zeytin yetiştiricileri bakım ve budama konularında Bakanlıkça açılacak kurslarda eğitilirler. Kursa katılanlara budayıcı belgesi verilir. Budayıcı belgesi olmayan eski budayıcılar Bakanlıkça belgelendirilir. Budayıcı belgesi olmayanlar kendi zeytinliği dışında budama yapamazlar.

Hasat

Madde 21- Zeytin hasadının zamanı ve nasıl yapılacağı çeşitlere, yörelere, iklime ve zeytinin değerlendirme amacına göre, Müdürlükler tarafından tesbit ve ilan olunur. Bu tarihten evvel zeytin hasadı yapılamaz. Yalnız, hava şartları ile hastalık ve zararlıların etkisiyle dökülen dip zeytinleri toplanabilir.

Müdürlükler, zeytin mahsulünün el ile toplanması mümkün olan yerlerde sırıkla zeytin silkilmesini men edebilir.

Zeytin Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele

Madde 22 - Zeytin hastalık ve zararlıları ile mücadele zorunludur. Mücadele, Bakanlığın Teknik Talimatlarına uygun olarak yapılır. Hastalık ve zararlılarla ilaçlı mücadelenin yanında, hastalık ve zararlılara konukçuluk yapacak bitkilerin, budama artıklarının en kısa zamanda zeytinlikten çıkarılması ve imhası gereklidir.

Bu husus da, Zeytin Hastalık ve Zararlılarla Mücadele Birliği ile koordineli çalışır.

Zeytinlik Sahalarda Sanayi Tesisi Kurulmasının Önlenmesi

MADDE 23– (Değişik:RG-3/4/2012-28253) [1]

Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az üç kilometre mesafede zeytin ağaçlarının bitkisel gelişimini ve çoğalmalarını engelleyecek kimyevi atık, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez. Bu alanlarda yapılacak zeytinyağı fabrikaları ile küçük ölçekli tarımsal işletmelerin yapımı ve işletilmesi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın iznine bağlıdır. *Ancak; alternatif alan bulunmaması ve Çevresel Etki Değerlendirme Raporu (ÇED)'na uygun olması, bitkilerin vegetatif ve generatif gelişimine zarar vermeyeceği Bakanlık araştırma enstitüleri veya üniversiteler tarafından belirlenmesi durumunda;*

a) Jeotermal kaynaklı teknolojik sera yatırımları,

b) Bakanlıklarca ***(Değişik ibare:RG-12/4/2012-28262)*** *kamu yararı kararı alınmış plan ve yatırımlar,*

c) Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisleri,

ç) İlgili Bakanlıkça ***(Değişik ibare:RG-12/4/2012-28262)*** *kamu yararı kararı alınmış madencilik faaliyetleri petrol ve doğal gaz arama ve işletme faaliyetleri,*

d) Savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar,

için, yukarıda belirtilen faaliyetlerde bulunmak isteyenler, ilgili Bakanlıkların onaylı belgeleri ile mahallin en büyük mülki amirine başvurur. Müracaat sahibi, çevrede oluşabilecek ÇED raporu ile belirlenmiş zararları önleyecek tedbirleri almak koşulu ve dikim

normlarına uygun, eşdeğer büyüklükte il/ilçe müdürlüğünce uygun görülecek alanda zeytin bahçesi tesis eder.

Olumsuz cevap başvuru sahibine yazı ile tebliğ edilir. İzin alınmaksızın yapılan faaliyetlerin yürütülmesi yetkililerce men edilerek, umumi hükümlere göre kanuni takibat yapılır.

Bu madde kapsamında valiliklerce verilen kararlara yapılan itirazlar, Bakanlık tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.

Zeytinlik Alanlarının Daraltılmasının Önlenmesi

Madde 24- Zeytinlik sahaları daraltılamaz. Ancak belediye sınırları içerisinde bulunan zeytinlik sahalarının imar hudutları içerisine alınması halinde; alt yapı ve sosyal tesisler dahil toplam yapılaşma; zeytinlik sahasının %10'unu geçemez.

Bu sahalardaki zeytin ağaçlarının sökülmesi, Bakanlığın fenni gerekçeye dayalı iznine tabidir. Bu iznin verilmesinde Bakanlığa bağlı Müdürlüklerin, Enstitülerin ve varsa Ziraat Odalarının uygun görüşü alınır.

28.2.1995 tarih ve 4086 sayılı Kanun'un yayımından önceki zeytinlik alanlar için kesinleşmiş imar planları geçerlidir.

Tapulu Zeytinlik Alanlarında İhtilafların Çözümü

Madde 25- Toprak ve ağaçların ayrı ayrı gerçek ve tüzel kişilere ait olduğu zeytinliklerde arazinin kıymeti yüksek ise toprak sahibine, ağaç kıymeti daha fazla ise ağaç sahibine, diğerinin malını satın alması teklif edilir. Uzlaşma sağlanamadığı takdirde, bu arazinin ilgililere taksimi, Komisyon tarafından gerçekleştirilir ve tapu kadastro mevzuatına göre işlem yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Zeytinin İşlenmesi ve İşletmeler

Zeytinin İşlenmesi

Madde 26 - Zeytinyağı işletmelerine getirilen zeytinlerin en kısa zamanda işlenmesi mecburidir. Ayrıca zeytinlerin her nerede olursa olsun yüksekliği 50 cm'yi geçen yığın veya çuval içinde, istifi halinde; on günden fazla sürede bekletilmesi yasaktır.

Çeşitli sebeplerle dökülen dip zeytinler, ağaç üzerinden hasat edilen zeytinlerle karıştırılamaz ve beraberce yağa işlenemez veya bunlardan elde edilen yağlar birbirlerine karıştırılamaz.

İşletmeler

MADDE 27 – (Değişik:RG-3/4/2012-28253)

Zeytin ve zeytin ürünlerinin işlenmesi, depolanması, depo ve işletmelerin özellikleri, sağlık şartları, işletmelerde kullanılan her türlü alet, ekipman ve kapların nitelikleri sofralık zeytin işletmelerinin kuruluşu ve işletmesinde 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile bu Kanun hükümleri uyarınca çıkarılacak yönetmelik ve diğer mevzuata göre Bakanlıkça belirlenen sağlık ve temizlik şartlarına uyulması zorunludur.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Ödüllendirme ve Yaptırım

Ödüllendirme

Madde 28- 500 ağaçtan az olmamak üzere zeytinliklerinde toprak işleme ve diğer teknik bakım tedbirlerini gereği gibi uygulayanlardan, Müdürlükler tarafından açılacak yarışmaya katılacakların zeytinlikleri, Komisyon tarafından incelenir. Birinci, ikinci ve üçüncü dereceyi kazananlara Bakanlıkça belirlenecek ödül verilir.

Modern budama aletleriyle aşı takımlarının yaygınlaştırılabilmesi için budama ustaları ile ehil üreticilere Bakanlıkça ücretsiz budama, aşı takımı ve malzemesi verilebilir.

Yaptırım

Madde 29 – Zeytin üreticileri zeytinliklerine bu Yönetmelik hükümlerine göre bakmakla yükümlüdürler. Bu yükümlülükleri yerine getirmeyenlere, yetkililer tarafından yazılı bildirim yapılır. Buna rağmen bakım işlerini vaktinde yapmayanlar hakkında, yetkililerin göstereceği gerekçe üzerine, 3573 sayılı Kanun un 17 inci maddesinin ön gördüğü yaptırım uygulanır.

Zeytinliklere her çeşit hayvan sokulması, yerleşim sahaları hariç, zeytin sahalarını en az bir Km. yakınlıkta koyun ve keçi ağılı yapılması yasaktır.

Ancak, çift sürme ve nakliyatta kullanılan hayvanlara ağızlık takılması şartı ile müsaade edilir.

Bu hükme riayet etmeyenlere 3573 sayılı Kanun'un 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının öngördüğü hükümler uygulanır.

Çiftçi Mallarını Korumakla yükümlü bulunanlarca düzenlenen tutanaklar eksi aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir.

Zeytin ağaçlarını izinsiz kesenler veya sökenlerden 3573 sayılı Kanun'un 20 inci maddesi gereği ağaç başına iki milyon liradan beş milyon liraya kadar hafif para cezası alınır. Kesilen ve sökülen ağaçlar müsadere edilir.

ALTINCI BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Yürürlük

Madde 30 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 31 - Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

---

(1) Danıştay Sekizinci Dairesinin 19/2/2015 tarihli ve Esas No: 2012/6113 ; Karar No: 2015/998 sayılı kararı ile Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde yer alan ''Zeytinlik Saha'' tanımının ve 23 üncü maddesinin ''Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az üç kilometre mesafede zeytin ağaçlarının bitkisel gelişimini ve çoğalmalarını engelleyecek kimyevi atık, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez. Bu alanlarda yapılacak zeytinyağı fabrikaları ile küçük ölçekli tarımsal işletmelerin yapımı ve işletilmesi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın iznine bağlıdır.'' cümleleri dışındaki diğer kısmı yönünden iptaline karar verilmiştir.

Yönetmeliğin eklerini görmek için tıklayınız